

seminarium og Øvelsesskole, vil, hvis disse Ønsker, som aabenbart fra Statens Side næres, bliver opfyldt, ligefrem blive tilintetgjort. Jeg kan i og for sig meget vel forstaa, at man fra Silkeborg Bys Side og fra Forældrekredens Side kan ønske at faa den Betryggelse for Bevarelsen af en Gymnasieskole i Byen, som ligger i, at Skolen gaar over til at blive Statsskole, men det forekommer mig, at der her er Tale om saa mange Skoler, og at der ogsaa indenfor den store Kreds af Realskoler Landet over er saa mange, som i Virkeligheden er stedte i Nødstilstand, at Opgaven for Staten med at hjælpe dem, der virkelig er i Trang, kan blive omfattende nok, uden at Staten behøver under nogen, selv den mildeste, Form at lægge Pression paa saadanne Skoler, som ønsker at forblive private, for at formaa dem til at gaa over til Staten. Jeg har ikke villet undlade at gøre disse Bemærkninger om denne Side af Sagen.

Hvad angaar Enkeltheder i Lovforslaget, har jeg ikke mange Bemærkninger at gøre. Det forekommer mig imidlertid, at der i Lovforslagets § 1 er brugt et uheldigt Udtryk, naar det siges, „at der fra Kommunernes Side ydes et nærmere bestemt Tilskud til Overtagelsen eller Driften af den i vedkommende Kommune beliggende Skole“. Jeg synes, at der burdestaa „til Overtagelsen og Driften“, thi det „eller“, der staaer, forekommer mig at udelukke, at Tilskud kan gives til begge Formaal.

Endvidere finder jeg i § 10 udtalt, at „forsaa vidt der ved Lov maatte blive fastsat særlige Regler med Hensyn til Pensionsforhold for det af det offentlige i København, Frederiksberg og Gentofte Kommuner overtagne Lærerpersonele, skal de i saadan Lov indeholdte Bestemmelser angaaende Statsskolerne ogsaa være gældende for det Lærerpersonele, der overtages af Staten“. Det forekommer mig, at vi for ikke længe siden netop har vedtaget en Pensionslov for de overtagne højere Skoler i Storkøbenhavn, saa jeg forstaaer ikke ret det, som er udtalt i § 10.

Det er ganske vist ikke store Udgifter, som dette Lovforslags Vedtagelse straks vil foranledige, ca. 30 000 Kr., og aarlige Merudgifter til et Beløb af 275 000 Kr., hvortil rigtignok kommer det Beløb, det vil koste at overtage og drive Lyngby Skole, men selvfølgelig maa det erindres, at betydelige Udgifter baade til Nybygninger, Inventarfornyelse og adskilligt andet maa man være belavet paa ved disse Skoler. Som sagt, hele det Forhold, som

vi her behandler, er en ganske naturlig Følge af Loven af 20. Marts 1918, men naar nu den Side af Opgaven, som vi her behandler, er løst, maa man vistnok søge at begrænse yderligere Konsekvenser af denne Lov. Ganske vist er der i en Række af Byer kommunale Gymnasier, det gælder saaledes om Hjørring, Kolding, Fredericia, Vejle, Marselisborg og Helsingør, og jeg nærer ikke Tvivl om, at de Kommuner, som opretholder disse Gymnasier, og som selvfølgelig har ret betydelige Udgifter i den Anledning, ogsaa vil melde sig for at faa Vilkaar som dem, Staten har ydet Storkøbenhavn, og maaske ogsaa i Retning af det, som Staten har ydet de private Skoler, der her er Tale om. Jeg mener ikke, at man just har en juridisk Forpligtelse til at imødekomme saadanne Krav, hvis de rejses, men nægtes kan det ikke, at en moralsk Forpligtelse i nogen Grad er til Stede. De mange vanskeligt stillede Real- og Mellem-skoler ud over Landet maa ogsaa støttes, saaledes at de kan byde deres Lærere gode Kaar, men jeg kan dog ikke se, at man har Forpligtelse overfor dem af ganske samme Karakter som overfor Gymnasieskolerne. I den Sammenhæng vil jeg minde om, at det vist var heldigt, at vi fik Loven af 20. Marts formet saaledes, at Staten ikke kom til, saaledes som Konsekvensen vilde være blevet af Lovforslaget, som det var fremsat fra den højterede Ministers Side, at overtage nødlidende Realskoler herinde, thi saa vilde Følgen dér selvfølgelig være blevet, at Kravet vilde være blevet rejst rundt omkring i det hele Land fra de nødlidende Realskoler Side, ligesom Tilfældet nu er blevet fra de nødlidende private, fuldstændige højere Almenskoler Side. Jeg kan ganske slutte mig til den Betragtning, som Undervisningsinspektøren i sin Indstilling har givet Udtryk, naar han siger, at hermed maa der stoppes. Man kan ikke fra Statens Side føle sig forpligtet paa samme Maade overfor eventuelt fremtidig opstaaende Gymnasieskoler som overfor dem, vi hidtil har haft. Det er utvivlsomt en Konsekvens af det, som her er sket, at Staten i den kommende Tid maa have nøje Indseende med Ønsker og Krav om Oprettelse af nye Gymnasieskoler, maa nøje undersøge, om der virkelig, før saadanne Skoler oprettes, er en saadan Trang til dem, at det kan siges, at man ved Oprettelsen af flere byder saadanne kulturelle Fordele, som kan gøre det muligt for Staten til sin Tid at bøde